

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadst.
UPRAVA se nahaja v Jurčičev-
ulici št. 4, pritišč desno. Tele-
fon št. 24. — SHS postročkovni
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
oziira. — Rekopisi se ne vračajo.

Poštšina plačana v gotovini

Cena današnje številke Din 1'50

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 10.—, za ino-
zemsvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Leto VIII.

Maribor, sobota 1. januarja 1927.

Številka: 1.

Alea iacta est...

Burna seja radikalskega kluba — Uzunoviću izrečena dvomljiva zaupnica — Ministra Simonović in Miletić podala ostavko — Skupščina bo odgodena do oblastnih volitev — Vlada v ostavki Veliko presenečenje v prestolici

Beograd, 31. decembra.

Za današnje sejo radikalskega kluba je vladalo v vseh političnih krogih mrtlično zanimanje. Pred sejo se je vršil v vladnem predsedstvu sestanek radikalskih ministrov, tako, da se je seja zamogla pričeti šele ob 11. uri popoldan. Raz obrazov radikalskih poslancev se je brala skrb in nervoznost, ki se je polastila relativno najmočnejše stranke — koalicijske. Sejo je otvoril podpredsednik dr. Radonić. Ko je hotel govoriti poslanec dr. Niko Novaković, mu je predsednik odvzel besedo. Nato je poslanec Andra Protić stavil predlog, da bi se debata o političnem položaju končala še tekom današnjega dneva.

Istovrstno je bil stavljen drug predlog, ki je šel za tem, da bi govorniki za in proti vladi menjale nastopali. Nenadoma se je dvignil ministrski predsednik in zahteval zaupnico. V tem trenutku je nastalo veliko razburjenje in nemir. Poslanci so kričali križema in so skušali prekričati drug drugega, da dokažejo pravilnost svojih trditev. V splošnem hrušču se je prešlo k izvedbi Uzunovićevega predloga. Za vlado je glasovalo 66 poslancev, 21 proti vladi, 7 pa jih je vzdržalo glasovanje. Z ozirom nato, da je 35 poslancev bilo odsotnih, je bil kritičen položaj vlade docela jasen. Burni prizori niso prenehali niti po glasovanju. Zanimivo je, da je radikalsko skupščinsko predsedstvo glasovalo proti vladi; tako dr. Momčilo Ivković, dr. Novaković, Ranko Trifunović, Ljubomir Popović, Andro Stanić in dr. Kojić.

Po seji je izjavil skupščinski predsednik Trifunović vašemu poročevalcu, da je glasoval proti vladi, ker je bil Uzunovićev predlog docela zgrešen, kajti vlad bi zamogla mirno slediti poteku diskusije in to z ozirom na dejstvo, da bi lahko osemnaest dni vztrajala v trajni krizi. Za splošno razburjenje duhov je značilno, da so poslanci dr. Laza Marković, dr. Ninčić in dr. Janković nenadoma spremenili svoje stališče, ki je bilo včeraj še ostro naperjeno proti vladi in izrekli danes Uzunoviću zaupnico. Dr. Janković je izjavil danes zastopnikom tiska, da je neobhodno potrebno, da se za vsako ceno vzdrži režim, ker so skupščinske volitve pred durmi.

Tekom seje sta se pojavila ministra Simonović in Miletić v skupščini in izjavila da bosta podala še tekom današnjega dne demisijo radi izida glasovanja, kakor tudi radi stališča, ki ga je zavzel ministrski predsednik Uzunović.

Po seji radikalskega kluba je bil izdan komunike, v katerem je razglašen izid glasovanja.

Dogodki v radikalskem klubu so izzvali v vsej prestolici senzacionalno pozornost.

Vsak čas je pričakovati demisije celotnega kabineta. Kakor je izvedel vaš dopisnik namerava vlada z ozirom na trenutni položaj odgoditi skupščino do oblastnih volitev, da se na ta način izvije iz zadrege.

Dnevna kronika

Srečno Novo leto

Želita vsem prijateljem lista
uredništvo in uprava "Tabora"

Iz Ormoža. V "Slovenec" z dne 22. decembra t. l. čitamo pod naslovom "Farizejstvo samostojnih demokratov v Mariboru" v opravičilo postopanja klerikalnega župana mesta Maribor, da je SDS pri zadnjih občinskih volitvah v Ormožu kolaborirala — da se poslužimo izraza dr. Mühleisen — z Nemci. Dr. Mühleisen pozna slabo zgodovino kolaboriranja svoje stranke če trdi to v svojem pismu. Z Nemci v Ormožu pri zadnjih volitvah niso kolaborirali demokrati pač pa klerikalci. Ko so se nekateri nacionalisti ljudje v klerikalni stranki uprli temu kolaboriranju, je prišla direktiva iz Maribora, da morajo za vsako sejo držati disciplino ter voliti klerikalno nemško listo. Razen nekaterih častnih izjem so klerikalci šli strnjeni v boj za ta nemško klerikalni občinski blok. Da pa nam "Slovenec" ne boče mogoče oporekal, mu prinašamo obe kandidadni listi za zadnje občinske volitve v Ormožu: Evo klerikalno nemško listo: Jožef Keček, kmet, Štefan Brodar, vinski trg, Frane Šoštar, posestnik, Matevž Masten, kovačič mojster, Ferdo Kralj, industrijec, Ivan Rois, posestnik, Ludvik Hodžar, posestnik, Karl Verhovčak, pos., Dr. Alojz Heiss, zdravnik, Karl Rois,

stavbenik, Martin Šef, delavec, Jakob Kiki, kmet, Jožef Čulek, krojač, Ivan Meško, čevljar, Anton Iršič, železničar, Matija Vajda, posestnik, Ivan Zidarič, posestnik. Naknadno sta bila z liste črtana tako, da sta na listi izostala: Jožef Urh ter Adolf Stammen. Na tej listi blešče imena naših svoječasnih najhujših nasprotnikov v nemškem taboru. Na demokratski listi, ki obsega sledeča imena: Dr. Tone Hrovat, Ivan Veselič, Ludovik Kuharič, dr. Adam Ban, Jakob Kovačič, Filip Horvat, Jurij Čurin, Rado Polak, Drago Kovačič, Ivan Rakuša, Josip Potonik, Jakob Maicen, Ivan Vidmafer, Matija Vrbniak, Joško Lašič, Anton Pevec, Franc Podolnatič — pa vidimo same naše slovenske narodne ljudi. Kje je torej iskati farizejstva bratje v Kristusu pri "Slovenec"? Sicer bi pa prišel "Slovenec" in klerikalci iz forme, če bi resnice pri vsaki priliki ne postavil na glavo ter vseh svojih grehov ne naprtili demokratom. Tako se, da zaključimo s "Slovencem" — res vsa dela za narodne interese stranke SLS razblinjujejo v nič? — Volitec mesta Ormož.

Razmerje med Jugoslavijo in Rusijo. Voditelji srbskih agrarcev, Josa Jovanović, ki je bil pred vojno srbski zunanji minister in zadnji srbski poslanik na dunajskem dvoru, zahteva v "Vre-

Akademski ples
5. januarja

menu» revizijo vseli pogodb, sklenjenih med Italijo in SHS. Po razvoju albanškega vprašanja v zadnjih letih, ko so bile storjene pogreške tudi s strani Jugoslavije, sklepa Jovanović, da zasleduje Italija napram Albaniji iste cilje, kakor Francija v Tunisu. Ninčić je bil za mirovno politiko in za resnično prijateljstvo z Italijo in je radi tega Rimu preveč zaupal. Jovanović stoji pa končno na stališču, da mora Jugoslavija urediti svoje odnose napram Bolgariji, Madžarski in Nemčiji ter da mora iskati zaslombe pri Rusiji, kajti italijanska politika zahteva združitev vseh slovanskih držav. Ustanoviti bi se moral parlamentarni odbor, ki bi nadziral zunanjo politiko.

Potresi na Kamčatki. Na obalah Ohatskega morja je divjal strašen vihar, kakršnega tamkajšnje prebivalstvo ne pomni. Več vasi je vihar docela razdejalo. Število žrtev pa še ni ugotovljeno. Tudi ognjenika Avačinsk in Mušovsk bruhata lavo. Na celim polotoku je čutili močne potresne sunke.

Žrtve obleganja Sianfua. Po poročilih, ki prihajajo iz Shanghaija, umre pri obleganju mesta Sianfu dnevno okoli 500 vojakov radi strašnega mraza in pomanjkanja živil. Doslej je pomrlo že nad 2000 prebivalcev Sianfua.

Največji svetilnik. Na Mont Valerianu, stari trdnjavi Pariza, so postavili nov svetilnik, ki bo služil zrakoplovom v orientaciji. Svetilnik je svetlobno najmočnejši na svetu, razpolaga namreč z milijardo sveč. Svetloba sega 60 milj naokoli.

Azil za kaznjence. V Leningradu so ustanovili velik azil za izpuščene kaznjence, ki ne morejo dobiti zaslужka. — Azil je prvi te vrste v sovjetski Rusiji.

Pridite vsi

na Silvestrov večer Sokolskega društva. Sodeluje Devov kvartet, Govorov, Svengali i. t. d. 2563

Mariborske vesti

Maribor, 31. decembra.

Mariborski visokošolci

prirede svoj običajni ples v sredo dne 5. t. m. V Mariboru je ta ples edini te vrste — eden izmed tradicionalnih plesov, ki uživajo že od nekdaj svoj osobiti čar. Tukajšnji ples pa zasluži še prav posebno pozornost, ker se prireja izrecno v dobrodelno svrhu. Ne velja v zadnji vrsti lastni zabavi, temveč ima namen, da kolikor toliko lajša gmojni položaj študenta. S čistim dobičkom, ki je pač odvisen od številnosti obiska, podpira »Društvo jugosl. akademikov« svoje revne člane. In teh ni malo. Saj gmojni položaj slovenskega študenta ni bil nikoli in tudi ni danes razveseljiv, zlasti ko mu celo država odteguje svojo roko (študentske!). Ali moremo ostati ravnodušni napram svojemu inteligenčnemu naraščanju in mirno preiti njegovo dobrodelno prireditve? Pa še drug pomen ima ples naših akademikov. Na njem se shaja cvet mariborske družbe, o čemer priča zlasti dejstvo, da se vrši pod pokroviteljstvom najodličnejših mariborskih gospa, s soprogo prvega državnega predstavnika v naši oblasti g. Pirkmajerjevo. Vabljeni, pridite vsi!

Glasbena Matica

Kakoršen mož, take besede. Če razglasi Gl. Matica, da poje, je to vselej večer posebnega umetniškega užitka. Ona se loti dela, ki so ali učinkovita, ali pa boče seznaniti občinstvo z deli kakerega posebnega delavca na glasbenem polju. Tudi pri tem koncertu bo imela vsaka

Kolosalni in izborni vefilm

GUSAR PIETRO

V glavni vlogi Paul Richter in B. Klein-Rogge, oba znana iz „Nibelungen“

Kino Apolo 31. 12. - 3. 1. Tel. 121

— Kdo je lastnik otoka Labradorja? V Amsterdamu rojeni londonski rabin Izak de Penha je pri Privy Council v Londonu vložil tožbo, da dokaže sodnim potom lastniške pravice severoameriškega polotoka Labradorja. Labrador, ki je vreden najmanj 30 milijonov dolarjev, je dobila l. 1697, rod-bina de Penha v dar za storjene usluge. Darilna listina je bila od l. 1697. večkrat obnovljena. Vsa angleška javnost nestrpno pričakuje sodne odločitve Privy Councila.

— Popis prebivalstva SSSR. Ljudsko štetje v Moskvi je končano. Urejevanje materijala bo trajalo celi dve leti. Na deželi popis še ni končan in bo trajal še dolgo.

— Dve žrtvi nesrečne ljubezni. Včeraj so na Dunaju potegnili iz Donave dve ženski trupli, v katerih so agnosirali 16letno Hildo Bauer in Elizabeto Horvat, ki sta skočili v vodo radi nesrečne ljubezni.

— Smrt v plamenih. Na Dunaju je živela starka Schulze. Skoro popolnoma gluha, je preslišala, da se je prevrnila petrolejska svetiljka. Razlitji petrolej je začel goriti in plameni so objeli stanko, ki je obupno klicala na pomoč. Sosedje so poklicali požarno brambo, ki je vdrila v zaklenjeno stanovanje in našla le še pepel. Nesrečnica je popolnoma zgorela.

— Rekord v sreči. Neki Atenec je sedaj zadel že četrty veliko srečko loterije, prirejene v prid grški mornarici. Nekateri listi pozivajo srečnega Grka naj ne kupuje več srečk, da bodo tudi drugi ljudje deležni sreče.

— Ob koncu l. 1926 se hvaležno spominjamo vseh naših dobrotnikov, ki so se nas spomnili s kakršnimkoli darom v tem letu in nam tako vsaj delno olajšali neizmerno bedo. Sprejmite našo najpri-srečnejšo zahvalo in Vas prosimo, da nam ostanete tudi v bodoče naklonjeni. — Podporno društvo slepih, Ljubljana Wolf-fova 12.

izmed pesmi svoj poseben značaj. Učinkovita je »Atila pred Rimom« z njenim povdarnim pozivom na junaški mehdan, prosečim koralom krščanske množice in divjim umikom Atilove vojske. — Drugo pesem je spesnil zagrebški virtuoz na orgljah. Dugan, ki bo te dni koncertiral na orgljah v kazinski dvorani. Imenuje se »Carmen saeculare« ali večna pesem. Tretja na rekah babilonskih izzvenj v strastno obdobjo zatiralcev. Četrta pesem pa je zrastle na domačih tleh je to Adamičeva »Marija in brodar«, narodna legenda, ki bo zanimala po vsebini in obdelavi. Spored tega koncerta vsebuje tudi še tri Orgiegove kompozicije. Torej pester program, ki ga Matice študira temeljito in z veliko vnemo in ljubeznijo.

m Pogreb g. F. Jančarja se ne bo vršil iz mrtvačnice, kakor je bilo včeraj napačno javljeno, temveč v soboto 1. Jan. iz Splošne bolnice ob pol 16. uri.

m Odvetnik dr. Avg. Reisman v Mariboru je preselil svojo odvetniško pisarno iz Gregorčičeve v Slovensko ulico št. 11 I. nadstropje poleg trgovine Wögerer. Telefon 99.

m Pevsko društvo »Jadrana« želi vsem članom in prijateljem srečno in veselo novo leto.

m Trgovski ples. Vsled mnogostranskega povpraševanja, kdaj se vrši letos običajni trgovski ples, objavlja trgovski gremij, da se isti vsled še vedno trajajoče občutne krize v trgovini tokrat ne priredi. Ker je bil čisti dobiček plesa ve-

Kakor je delala že Vaša stara mati, bilo je pravilno.

Kuhala le svojo kavo samo s

Pravim Franckovim kavnim pridatkom

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

dno namenjen vzdrževanju trgovsko nadaljevalne šole, ki je potrebna podpore, je odbor gremija sklenil prositi trgovstvo za prostovoljne prispevke mesto vslopnine na trgovski ples. Prispevke sprejema gremijalna pisarna.

m **Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Mariboru** priredi dne 5. jan. 1927 dobrodelni plesni venček, čigar čisti dobiček je namenjen nabavi obveznega materiala in gasilskih potrebščin. Sodeluje godba »Drava«. Vstopnina 15 Din.

m **Veleinteresanten teden na »Ljudski univerzi« v Mariboru**, obeta biti prihodnji teden. Razum dveh velikih orgeljskih koncertov, na katerih nastopijo prvi tui in domači umetniki, so na vzporedni tui še predavanja svetovno znanega umetnostnega zgodovinarja univ. prof. dr. Strzygowskega z Dunaja. Veliki učenjak bo priredil dve do tri uvodna predavanja o umetnosti na podlagi izbranih skriptičnih slik. Predaval bo v torek 4. januarja o predmetu: »Pravilno pojmovanje umetnine«. — V petek 7. januarja o: »Bistvu umetniškega izražanja« in pri zadostnem interesu tudi v soboto 8. jan. o predmetu: »Umetniška sredstva v različnih epokah človeštva«. S tem se nudi Mariborčanom izredna prilika, da jim obrazloži umetniške pojme, večne njene vrednote, bistva umetniške duše in umetniškega dela od najstarejših časov do sedanjosti, prvovrsten učenjak, vendar učenjak, ki zna z lepo, lahko razumljivo besedo razodeti najgloblje pojme. Naj mihče ne zamudi redke prilike.

m **Pevsko društvo Jadran** priredi nočoj Silvestrov večer v dvorani »Vetrinjski dvor« (g. Kosič). Na programu je petje, godba, šalija nošta, burka »Botra Nerga« v enem dejanju, pozdrav starega in voščilo novega leta. Jadranši prijatelji, da se še enkrat letos vidimo, treba je, da se danes snidemo skupaj, da bomo vse staro in slabo pozabili in si prerokovali novo bodočnost. Vstopnina je prosta. Na svidenje še enkrat letos. — Odbor.

m **Meta Vidmarjeva** bo dne 10. jan. v tukajšnjem Narodnem gledališču plesala ter proizvedla sledeči program: 1. Tri plesi prostornosti. 2. Narodni motivi (5 točk). 3. Tamo daleko (no srbski narodni pesmi). 4. Stoji drevo (lirčna točka). 5. Pesem. 6. Melodija in 7. Slovenske na-

rodne (4 točke). Že iz teh naslovov je sklepati, da bodo plesi mlade plesalke izvirni ter za Maribor posebna novost.

m **Gostilne in kavarne odprte do 3. ure jutraj**. Veliki župan mariborske oblasti g. dr. Pirkmajer je izdal dovoljenje, na podlagi katerega smejo biti danes, na Silvestrovo, vse kavarne in gostilne odprte do 3. ure jutraj. Kavarnarji in gostilničarji so do omenjene ure oproščeni vseh taks.

m **Sreča se v novem letu obeta vsakomur**, kedor kupi srečke drž. razr. loterije pri blagajni tuk. gl. pošte. V 13. kolu bo izžrebanih 125.000 dobitkov s preko 82.000.000 Din. Prvo žrebanje se vrši 11. januarja.

m **Gospodinjski koledar** Jugoslovske Matice dobijo člani za 15 Din. nečlani za 20 Din v društveni pisarni, Slovenska ulica dnevno od 17.—19. ure.

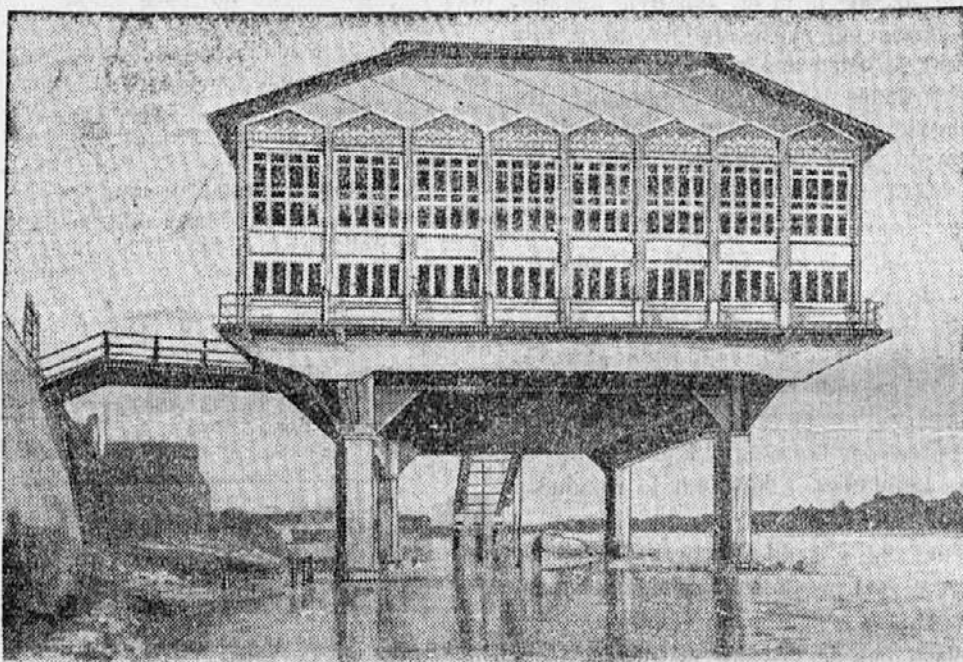
m **Največja senzacija** za novo leto bode vsakomur otvoritev največjega kina »Union« v Mariboru, ki se otvori dne 1.

januarja. Predstave se vrše dnevno ob 18. in 20. uri, ob nedeljah in praznikih ob 16., 18. in 20. uri. Poleg največje ugodnosti bo nudil kino še poseben užitek s prvovrstno umetniško godbo. 2708

m **Revolucija v svetovju?** Zvezdoslovci so določili mlaj za ponedeljek 3. jan., a sedaj je prišlo poročilo, da bo že dva dni po mlajju svetila polna luna in sicer v noči od 5. na 6. januarja. Ali se bliža konec sveta? Le mirno kri, saj velja to samo za Maribor in sicer za Gambrinovo dvorano, kjer nastopi pevsko društvo »Luna«, da pokaže sadove svojega truda. Koncertu sledi ples; tako bo preskrbljeno, da se vsakdo lahko opomore od groze pred koncem sveta. N 169

m **Hočete dobre domače klobase**, kravave in jetrene jesti, potem morate priti v soboto 1. in nedeljo 2. januarja k gostilni Schrei pri zelenem vencu. Izborna vino, fino domače pecivo. — Za obilni obisk se priporočata Alojz in Josipina Schrei. 2725

Hangar za hidroavijone

Slika prikazuje novozgrajeni hangar v Paviji ob reki Ticino, kjer bo glavno oporišče

za vodno-zračni promet na progi Trst—Pavia—Turino.

m **Hotel Halbwidi**. Danes veliki silvestrov večer. Na novo leto koncert. Toči se črno pivo iz pivovarne »Union«. V nedeljo 2. jan. 1927 jutranji in večerni koncert. Godba Pečnik s cello solistom Bernkopfom. 2711

m **Silvestrov večer Sokola v Studenčih** ima prav zanimiv program. Izdamo le toliko, da nastopi točno o polnoči naraščaj z zelo šaljivo telovadno točko. Ker je ta večer obenem poslovilni večer dveh vrlih bratov, in ker je udeležba članstva obvezna, je pričakovati obilnega poseta tudi s strani prijateljev studenškega Sokola.

m **Vsako sredo in soboto koncert** z družabnim plesom. Nudijo se vsaki dan sveže morske ribe. Grajska klet Maribor. 2597

m **Najboljše čevlje KARO** dobite: Maribor, Koroška cesta 19 in od 1. oktobra tudi Aleksandrova c. 23 v trgovini Sl. Černetič. 2048

m **Dobro upeljan knjigovodja** se priporoča za zaključevanje letnih bilanc in izvrševanje drugih računskih davčnih napovedi. Naslov v knjigarni V. Weigl.

m **Razredna loterija** — najvišji dobiček nad 4 milijone dinarjev. Opozorjamo na veliko ugodnost te loterije, ki je že mnogim pripomogla do blagostanja. — Prvo prihodnje srečanje je 11. januarja 1927. Srečke so že dospele in se dobe pri Hipotekarni banki slovenskih hranilnic, Maribor, Aleksandrova cesta št. 13.

AKADEMSKI PLES

Halo! KAVARNA EVROPA Halo! Želi ob novem letu vsem p. n. gostom in znancem prav veselo Novo leto. Nočoj velik Silvestrov večer s sodelovanjem 14 članske vojaške godbe. Istočasno tudi poslovilni večer priljubljenih akrobatov Anitte in Freda Springs. Od 1. januarja

JAZZ BAND

in docela nov senzacionalen program. Vsako soboto in nedeljo pomnožen orkester.

DRUZABNI PLES

Pričetek godbe ob 9. uri, predstav. pa ob 10. uri. Prvovrstna Bouvier vina, solidna postrežba in zmerne cene. 2730

Šah in Maribor

Na prošnjo g. urednika Vam hočem nekoliko povedati o šahu v Mariboru. Ne bom govoril samo o šahu v Mariboru, kajti vsakdo ve, da se v Mariboru sila veliko šahira; povedal bom tudi, da Maribor na šahovskem polju, na onih 64 njivah nazaduje.

V Mariboru se je igralo seveda tudi že pred vojno, ker šah igra ni slovenska iznajdba, a Nemci, ki so preje tudi v igri vladali, so igrali mnogo manj, kakor danes mi, radi se igrajoči in boreči Slovenci.

Igrali so zlasti v nekdanji kavarni »Meran« v poznejšem »Beogradu« na Aleksandrovi cesti. Kluba ali društva svojega niso imeli; ta se je ustanovil šele maja meseca 1919. v »Veliki kavarni« in je bil prvi predsednik profesor Ivan Favaj, četudi ni bil, kakor tudi danes še ni, najboljši igrač. Kajti kmalu je prikolovratil iz Gradca boljši borec, oni znani in jezični sudac Kramer, ki nas je hitro naučil, kaj se pravi šahirati in ne samo analizirati z »nazaj potegnutimi figurami«. Takrat, v tistih letih, so se bili v klubu še nekateri stari prvaki, kakor gg. Peyer, Kobylanski; kmalu nato so prišli v klub novi gostje, kakor Rus Kruglevski, Čeh Nejšpa, silen napadač. A gospod Kramer nas je vse tolkel. Pod njegovim vodstvom v igri smo kaj hitro postali objestni in predzniki ter začeli pozivati druge, baš nastale klube na boj.

Najpreje smo si privoščili celjski klub, ki ga je takrat vodil prof. Vagaja. Bili smo za 50 odstotkov močnejši. Leta 1922 smo vrgli rokavico Zagrebčanom, dotedaj najjačiemu klubu. Tudi te so naši klubovi člani tolkli, četudi s težavo, a vendar z eno točko večine.

Istega leta smo tudi izdajali prvo šahovsko glasilo v državi, nazvano »Šah«.

Igrali smo tudi z Varaždinci, pošiljali člame, zlasti Kramerja na turnirje Saveza in povsod pridobivali na glasu, da smo eden najmočnejših klubov v državi, ki ni bil dotlej še nikdar tepen. Gosp. Kramer je že v prvem Saveznem turnirju v Celju 1921 dosegel častno mesto (V.) in dobil nagrado za najlepšo partijo. V prihodnjem turnirju v Novem Sadu pa je celo dosegel prvo mesto ter dobil pravo mojstra, čeprav naslova niso priznali, to pa zato ne, ker bi jih bilo sicer preveč naenkrat.

Torej vidite, šahovci v Mariboru imajo še precej lepo zgodovinsko preteklost, četudi še ni stoletna. A žalibog bolj samo preteklost, kajti v današnji dobi ne uživamo več tako »svetovnega slovesa«.

Sicer je prišel mlad, močan šahovski rod na površje, to so zlasti filozof Stupana, sedaj pri soldatih v Ljubljani in mladi, nadebudni, hipersensitivni Pirc jun., tudi filozof, ki nekje v Ljubljani študira — filozofijo... »Kako torej to, da niste več tako sloviti?«, bi kedo utegnil barati. Najjasnejši odgovor mariborskega šahista je pač ta: zato ne več, ker so se med tem časom drugi klubi, zlasti zagrebški in ljubljanski, postavili na noge ter nam zrasli preko glave in slave, potem pa tudi zato ne, ker se je razširila v Mariboru šahovska bolezen, ki se imenuje »paramoja sehachistica«. Ne igra se več dovolj resno, temveč bolj za kapucine in punče in za druge praktične »modne« stvari. Razen tega pa nam je začela mladina preteklo leto uhažati v sovražni »logar« ter igrala za svojo osebno glorio. Kakor mi je znano iz kluba, so se sedaj že snokorili in obljubili pokorščino stari svoji materi.

Radi tega, kakor tudi iz drugih poboljševalnih namenov imamo zopet šanse, da zaplodimo, čeravno ne takoj v njujorškem turnirju, ki bo drugo leto v marcu in kamor pojde tudi dr. Vidmar, predsednik zagrebškega saveza, dočim mi Pircu in Kramerju še ne zaupamo.

Sedaj pa še par bagatel o posameznih »ničlicah«, to so takozvani vsakodnevni igrači v Centralki, ki morajo igrati vsak dan svoji dve, tri šah partiji, kakor morajo piti svoj kofe.

Prvotna šahovska trdnjava je bila v Veliki kavarni, filijalka pa je kmalu postala Centralka, kjer igrajo baš zgoraj omenjeni »kofe-šahisti«. Posebnega lokala za šah pa Maribor žal ne premore.

Zdaj pa par fotografij po jakosti: Največ kapucinov si pribori podpisani, ker drugače, če ne gre za kapo, izgubi partijo. A za kapucin igrajoč navadno dobi, če ni remi. — Za čaj igra navadno Sessler s Pircem, ne z »mojstrom Pircem. Enkrat plača čaj Pirc, pije pa Sessler, včas pa narobe. — Največ kapucinov in »sirčkov« pa plača g. Majcen, ki nam tudi »hlače« meri. Med kofetarji šahiti je znan tudi g. Ažman, ki dela na skrivaj po dve potezi, če ne gre drugače. Baj vse svoje nasprotnike tolče, — ker oni igrajo »slepo«. Uvedel je tudi nov sistem konjskih skokov. — Kot velik razbijač na šahu je znan dr. Slokar, ki je svoj šah že čisto razbil. Klubu dolguje že 15 novih figur!

To so igralci 12. kategorije. Preidimo k boljšim. N. pr. magister Hočevar, ki ne izgubi zlepa kake partije, ker nasprotnik preje izgubi živce. Ta silnik je celo v Rogaški Slatini dobil partijo proti nekemu Varaždincu, dočim je Sessler takrat dokazal, da se da tudi dobljena partija zavoziti. — Najbolj eleganten igralec v tej višji kategoriji je znani Ostanek, ki skoro nikdar ne zgubi. Zato

gotovo spada že med najboljše kofetarje in ne igra za želodčno nasladi.

Zelo znan je versko fanatičen igralec gospod Z., ki ima lepo navado, da po izgubljeni igri nasprotnika, ki ga je matiral, pošteno ozmerja t. j., da mu naredi pridigo radi prevelike bojovitosti.

Znan je tudi g. Heher, ki igra vedno »schwächer« ter točno izgubi. Dve stalni šahovski »figuri« sta dalje gospod ravnatelj V. in g. K., ki igra na žive in mrtve, pa se še ne da dognati, kdo je močnejši, kajti doslej sta še oba enako bojovita in zdrava. Okrog njih je stalen kader kibicev, ki se seveda zastonj zabava in siflira same slabe poteze. To dobro vedo ti kibicuni, zato se redko kedaj kdo sam spusti v boj.

Sedaj pa še par besed o veličinah, kamor spada tudi g. Ostanek. Najpreje Kramer; on ne igra več, oziroma le tedaj, kadar upa, da bo dobil kaj materiala za onega reporterja, kateremu včas zmanjkuje prave sape. Igra pa še vkljub temu dovolj močno, zlasti proti dohtarju iz »Naše vasi«, znanemu po strogi pice tauche igri. — Odkar pa je bil match s Pircem prekinjen, se ne da reči, ali igra reporter močnejše. Vsekakor se da na lavorikah sladko sanjati o — preteklosti.

Mladi Pirc igra z vsakim; — stolpa da naprej —: pa njegova šahovska ohlost se med šahisti-kofetarji še vendar obnese. Seveda nam pokaže svoje kvalifete le tedaj, kadar ga izpusti njegova filozofija iz ljubljanske megle malo na štajerski zrak.

Z veličinami smo s tem že pri kraju, ker Stupana, hrabrega soldata, ni med nami. Da po bo mariborski klub s svojimi nadkofetarji kmalu kaj dal o sebi slišati, jamči podpisani, ki bo tedaj še kaj poročal. Navi Java!

Kultura in umetnost

Franjo Dugan in Stanko Premrl

Povodom naših obeh orgelskih koncertov v veliki kazinski dvorani bomo imeli priliko, seznaniti se z našima največjima jugoslovanskima organistoma, s Franjo Duganom iz Zagreba ter s Stankom Premrlom iz Ljubljane. Predstavila se nam ne bosta samo kot virtuoz na največjaštnem instrumentu, na orglah, temveč tudi kot komponista.

Franjo Dugan je rojen 1. 1874. Po dovršeni srednji šoli se je posvetil študiju iz matematike in fizike ter postal profesor teh predmetov; služboval je na srednjih šolah v Zagrebu in Osijeku. Muzikalne študije je završil v zrelejši dobi v Berlinu ter postal profesor na muzikalni akademiji v Zagrebu in obenem organist na omdotni katedrali. Izdal je številna dela za svoj instrument, razen tega zborove skladbe, kvartete in orkestralne stvari. Istotako se uveljavlja kot pisatelj iz raznih glasbenih strok, osobito zgodovine in estetike. Vrlo plodonosno deluje na polju cerkvene glasbe. Srečen slučaj je nanasel, da proizvajajo topot Glasbena Matica v svojem vokalnem koncertu še Duganov zbor: Carmen saccatore. Tudi na vzporedni orgelski koncert se nahajata dve njegovi skladbi in sicer: Tokata v g-molu za orgle ter drugi stavek (moderato) iz njegove sonate za violino in orgle in katero bo proizvajala naša domača violinska virtuosinja ga F. Brandlova ob spremljevanju skladatelja.

Duganov illetni sinko Čedomil, katerega bomo imeli istotako slišati, je danes že priznan virtuoz, ki je v Zagrebu absolviral več samostojnih koncertov. Povodom takega nastopa (1. 1925) je pisal zagrebški »Jutarnji list« sledeče:

Čedomil se rodio g. 1915 u Zagrebu, te sada polazi 4. razred osnovne škole na Kaptolu. Već kao 13 mjesec, dijete pjevao je neku melodiju, samo riječi nije mogao izgovarati. Sa 2 i pol godine mogao je svaku melodiju odigrati na glasoviru, koju je znao na pamet.

Kad su roditelji videli ovakov talent, što su mogli, nego da ovu iskru njiše što bolje i opreznije. U sto dobrih časa našao se u koži harmoniji sa pedalima, pa je otac počeo svog sina opučivati u orguljašku znanost. Svi su ukućani bez razlike sada morali igrati ulogu »mehošavca« a Čedo je za kratko vrijeme postao orguljaš u franjevske crkve prigodom školske mise. Ljudi su se čudili, mi smo uživali a njegovi bijahu ponosni.

Lanske godine svirao je malu g-fugu od J. S. Bacha u Džakovu, istotako d-mol fugu u Karlovcu. Mi Zagrebčani moramo biti ponosni na našega Čedomila. Njegova marljivost, a trud i razboritost roditelja, dovoljni su nam jamci, da će ovo dijete moći svoj talent razviti do zamjerne visine.

Stanko Premrl je rojen 1. 1880. Že kot gimnazijec se je pridno udeleževal na glasbenem polju, osobito cerkvenem. Istotako tudi kot bogoslovec. Svoje muzikalne študije je z odliko dovršil na dunajskem konzervatoriju. Sedaj je razvratel stolnega zbora v Ljubljani in naslednik Ant. Foersterja. Razen tega je še vodja orgelarske šole in profesor za harmonijo na konzervatoriju in za cerkveno glasbo na bogoslovski fakulteti ljubljanske univerze. Je naš prvi slovenski orgelski virtuoz. Izredno produktiven in vsestranski je na polju kompozicije. Imamo od njega zborova dela, orgelarske kompozicije in skladbe za orkester. Premrl je danes na tem polju ena naših najznamenitših in najzaslužnejših muzikalnih osebnosti in to ne samo kar se tiče cerkvene, temveč tudi posvetne glasbe. V tem oziru nam tudi v Mariboru ni neznan. Njegove zborove kompozicije so bile predtavane na vzporednih koncertih Glasb. Matice in »Drave« in njegovo Božično suito za orkester smo slišali v sezoni 1923-24 ob priliki slavnostnega večera v našem gledališču. Tudi na vzporednih tokrasnih orgelskih koncertih se bodo nahajali dve Premrlovi skladbi in sicer: Ave Maria (za sopran, violino in orgle) ter pristrana Jezus je majhen (za sopran in orgle).

Z nastopom naših najboljših umetnikov in s proizvajanjem njihovih skladb dobi sedaj ravnokar v Ljudski univerzi se obravnavajoča hrvaška in lanska slovenska serija svojevrstno in smiselno izpopolnitev.

H. D.

Dr. Avg. Reisman:

Ljudska knjižnica v Mariboru

(Nekaj iz najnovejšega seznama).

Mariborska »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu ostaja zvesta svojemu načrtanemu programu in se dosledno razvija v velebnost, kot ponosna prva nosilka najširše ljudske prosvete v Mariborski oblasti. Podrobneje bomo o njenem življenju in razvoju v preteklem letu poročali ob priliki obnega zbora njene lastnice, Slovenske čitalnice, ki se bo kmalu vršil. Za danes hočemo navesti le dve številki, ki najlepše potrjujejo zdravo življenje »Ljudske knjižnice«: preteklo leto smo vpisali nič manj kot 1404 novih knjig, okrog 100 jih imamo še v vezavi, tako da bo znašal prirastek v 1. 1926 nad 1500 knjig, kar presega največje naše optimistične nade. Seveda nas je ta prirastek stal tudi velikanske denarne žrtve: denarni promet »Ljudske knjižnice«, ki ga vrši že 6. leto naš požrtvovalni blagajnik Lojze Doležal, je znašal okrog 100.000 Din. — Kako težko je zbrati takšne vsote, bo vedel precej le oni, ki je sam poskušal v današnjih težkih gospodarskih razmerah prosjačiti pri javnosti za dobre namene. Tudi pri nas je šlo težko in dostikrat je bila blagajna izpraznjena do zadnjega dinarja, končno pa smo le našli novih prijateljev, ki so segli v žep in šlo je naprej.

Vrednost »Ljudske knjižnice« je danes že neprecenljiva. Tudi letošnji prirastek cenimo vsaj 10krat višje, kot smo mi izdali, ker nakupujemo knjige večinoma antikvarično, pri čemer smo imeli še vedno izredno srečne roke. — Krasne literarne dragocenosti smo kupovali večinoma komaj za eno četrtinsko ceno. In tako se vsak strokovnjak, ki pride v našo knjižnico, čudi njeni izbrani zalogi, ki lahko zadovolji vsakega vlemestnega čitatelja, kot tudi najširše sloje in pa literarnega izbirčnega. Malenkostni nismo bili ne pri izbiri in ne oskrošnji: kakor jugoslovansko, tako smo skušali dopolnjevati tudi vso ostalo evropsko slovnost. V tem oziru smo popolnoma »mednarodni«, kakor je tudi umetnost in znanost povsod doma, kjer živi prava kultura.

Ob nastopivšem zimskem mrazu in dolgi večerih toraj ne moremo Mariborčanom svetovati boljšega, kot da jih povabimo v »Ljudsko knjižnico«, da si pogledajo ob lepi knjigi, še vedno najbližjemu svetovalcu in prijatelju človeka, svoje plemenito čuvstvanje in utrdijo znanje, razširijo svoj pogled v širni svet. Od mladine do zrelega moža, vsakdo bo našel več kot dovolj izbire, še težko se bo odločil, ko bo listal po naših obširnih seznamih. Za majhen primer bomo danes navedli le nekaj najnovejših knjig, ki smo jih zadnji čas nakupili po knjigarnah in antikvarijih, ki pa bodo že zadostno dokazale, da je »Ljudska knjižnica« res pravi ponos kulturnega Maribora. Sezname bomo skušali v nedeljskih številkah »Tabora« od časa do časa spopolnjevati, kar bo gotovo vsakega čitatelja zanimalo. Sai bo to obenem len pogled v gibanje na jugoslovanskem in ostalem evropskem književnem trgu.

V »Dnevniku« Ljudske knjižnice so v zadnjem času vpisane med drugim sledeče novosti:

Maria Grosčljeva: Šale za male. Čebelia Brenčelica, Kopriva: Maks i Makiš, Strbrny: Simon Gregorčič. Kellerman: Die Brüder Schelenberg, Heinrich Mann: Die kleine Stadt. Das Wunderbare, Kellerman: Jester, Björson: Synove Solbaken, Hans Hart: Das Haus der Titanen, Max Mevriuk: Fledermäuse, Der weisse Dominikaner, Prevost: die Jungfrau, Anatole France: Aufruhr der Engel, Wendel: Von Belgrad bis Buccari, Paul Keller: Das letzte Märchen, Machar: Gift aus Judäa, Ludvik Thoma: Tante Frida, Ivan Cankar: IV zvezek zbranih spisov, dr. Ivan Tavčar zbrani snisi, Maupasant: Novele, Wendel: Der Kampf der Südslawen und Freiheit und Einheit, Šramek: Sedmi bolesti, dr. Serenec: Spomini, Šramek: Telo, Stankovskij Kral a biskup, Čajkovskij: Kirdžali, Jaklič: Za možem, Melik: Do Ohrida in Bitolja, Dostojevski: Zločin in kaznen, Cankar: Zgodbe iz doline St. Florjanske, Novak: Tito Dorčić, Kumičič: Pelen, Kosor: Miris zemlje i mora, Lovinac: Purpurne noči, Šimunovič: Mladi dani, Car Emin: Pod sumnjom Zofka Kveder: Jedenaest novela, Literarna

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek,

okusen i cenen.

Dobiva se v vsaki

dobro asortirani

kolonijalni trgovini.

pratika za 1. 1914, Izidor Cankar: Obiski, S poti. Machar: Rim, Šorli: Človek in pol, Debevec: Vzori in boji, Maeterlink: Mudrost i sudbina, Š. Gjaliski: Mors, Ana Tilšova: Stara rodbina, Kallal: Palackého mlada leta, Antal Stashek: Vzpominky, Bierbaum: Prince Kuckuck, Ewers: Nachtmahl, Mereškovsky: Julianus Apostata, Michel angelo: Hauptmann: Atlantis, Mebrink: Der Golem, Stoffel: Arbeit. (Dalje prih.)

x Ing. Gvidon Gulič. Parni stroj in parna turbina, V Ljubljani 1927. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena v celo platno vezani knjigi 80 Din. »Parni stroj« je znanstvena, vendar ne pretežno pisana in pri tem eminentno praktična knjiga. Rabil jo bo učenec srednje tehnične šole, rabil vsak kurjač in strojnik, ki bo delal svoj strokovni izpit, rabil tudi gimnazijec in realec, ki se bo zanimal za stroj, mimo katerega gre v tej ali oni obliki vsak dan po parkrat, pa ne ve, kaj in kako je z ustrojem tega železnega kolosa. Kdor ve, kaj se pravi ustvarjati novo imenoslovje, tisti bo znal prav ceniti naporno delo Guličeve, ki je v vseh tehničnih detajlih moral iskati pravega in prikladnega slovenskega izraza. In ta nova nomenklatura je izredno posrečena; tu najdeš izraze, ki te naravnost presenetijo in ki so znatno obogatili naš materin jezik. Od strani 117—122 je pridejan slovarček, ki ima pri vseh tožadevnih slovenskih izrazih nemško tehnično besedo. — Knjigo krasijo 165 slik in skic, ki s svojo preciznostjo in lastnostjo olajšajo študij vsakomur. Ti konstruktivni detajli in minuciozni načrti so nazorni nauk parnega stroja. Knjiga obravnava 1. Beto-ve parne stroje na 80 straneh in v 8 poglavjih in 2. Parni turbine na 13 straneh. Zelo praktičen je dodatek »Seznam važnejših delovnih strojev«. Posamezna poglavja so pisana točno, toda niso preobložena s pretežkimi izjavami. Iz vsake besede diha globoko strokovno znanje in večjo roko praktičnega strokovnjaka zaslediš na vsaki strani. Slovenščina je prav lepa in jezik ni suhoparen, temveč podaja živo svojo snov. Poglavja o »ventilovih krmilih« ali pa ono o »kon- denzaciji« so mojstersko delo, ki mu ga zlepa ne najdemo para. Založništvo Jugoslovanske knjigarne je pokazalo s to knjigo, da ima globok smisel tudi za znanstvene, splošno kulturo pospešujoče knjige, ne meneč se za materijalen uspeh knjigotrožki, samo da vrši svojo kulturno misijo. Dobi se tudi knjiga istega pisatelja »Parni kotel«. Učna knjiga za kurjače, posestnike parnih kotlov in delovodje. Cena vez. knjigi Din 30, ki je izšla še pred leti.

— E. Gangl: Hram slave. Ljubljana 1926. Eleg. vez. 40 Din, broš. 30 Din. Str. 152. Učiteljska tiskarna v Ljubljani. — Pod naslovom »Hram slave« je izšla po daljšem premoru nova zbirka pesmi E. Gangla, ki jo smemo po nje vsebini smatrati za prvi pojav te vrste v naši književnosti. V knjigi, ki se odlikuje po elegantni opremi, je zbranih 40 balad in romani, ki jim je zajeta snov iz naše nacionalne in kulturne zgodovine, počenši z dobo solunskih bratov Cirila in Metoda pa vse do današnjih dni. Kraljevič Marko, Kosovo, Gosposvetsko polje, doba Matije Gubca, Zrinjski in Frankopan turški boji, svetovna vojna, Petar Mrkonjič, Vodnik, Prešeren, Tavčar — vsi ti izraziti predstavniki svojega časa in vsi ti silni dogodki naše preteklosti imajo v »Hramu slave« postavljene svoje spomenike, ki jih je pesnikova zamisel iz oblikovala v realni preprostosti in v zgodovinski istinitosti. Navsez uvrščene pesmi, ki proslavljajo lepoto in pomembnost naše zemlje. Posamezne pesmi napravljajo na čitatelja mogočen vtisk po sili pesniškega izraza in po dramatičnosti snovi (Solunska brata, Kosovo, Izdajalčeva smrt, Knez Ivo in majka Boja, Petar Mrkonjič, Smiljana, Dečko, Ivan Tavčar, Naš človek). Vso knji-

go preveva duh slave naše preteklosti in ji daje visoko ceno vznesena domovinska ljubav, ki nevsiljivo, iz dogodkov samih izvirajoča, pretresa in vnema čitatelja. »Hram slave« je dokaz veličine, tragike in silaja naše preteklosti — knjiga, ki mora biti del inventarja vsake nacionalne hiše in šole. Zbuja in utrja nam ponos in nam kaže pot tvornosti v bodočnost. Pesnik se je oddolžil svojemu narodu in svoji domovini z izlivom črne svoje srčne krvi. M. P.

Kino

Otvoritev novega kina

Grof Monte Kristo.

Jutri dne 1. januarja 1927 bo otvorjen tretji kino v Cafovi ulici v moderno preurejeni dvorani restavracije »Union«.

Otvorjeni film

»GROF MONTE KRISTO«

Je velikansko delo moderne filmske umetnosti v 10. dejanjih. V glavni ulogi nastopa John Gilbert. Zgodovinsko resnična vsebina filma iz Napoleonove dobe je obdelana tako pestro, da je v vseh kinogledališčih izzvalo obilo priznanja. Film, ki prihaja za prve dni novega leta v Maribor je ponovno predelan in izpopolnjen. Pričakovati je, da bo navl velikanski. Vstopnice pri blagajni v Cafovi ulici.

GRAJSKI KINO

Predvaja še danes, petek 31. decembra.

»Dunaj, kako se smeje in joka.«

Krasen film gorkih solz in veselega dunajskega razpoloženja po motivih Ludvika Anzengruberja v sedmih zanimivih činih.

Predvaja od sobote 1. do torka 4. jan.

»VESELI ČRIČEK«.

Prvič v Jugoslaviji se predvaja to veliko filmsko delo v Mariboru. V istem času predvaja trideset največjih kinematografov Berlina ta film z ogromnim uspehom.

APOLO KINO

bo predvajal od 31. dec. 1926. do 3. jan. 1927 vefilm

KORSAR PIETRO.

Glavne uloge so v rokah iz »Nibelungov« znanih igralcev Paula Richterja in B. Klein-Rogge. Film je prvovrstno delo in nas seznaja z življenja morskih roparjev.

KINO »DIANA« STUDENCI

Predvaja še danes, petek 31. decembra.

BARON GARAGAN

v 6. činih.

Predvaja od sobote 1. do vključno torka dne 4. januarja

»PAT IN PATACHON«

v filmu

»FILM IN LJUBEZEN«.

Gospa Babbington ima skrivno željo tolikih bogatih ljudi: »K milijonom svojega moža si želi še aristokrata za svojo hčerko Evico, katere je izvanredno dražestna mladenka«. Nihče na svetu se ne bode čudil, da nekega dne pride v hišo pravi pravcati baron, kateri je hrepel bolj za milijoni, nego za hčerko Evico. Gospod Babbington se zanima za vse drugo, kakor za težnje svoje boljše polovice, kateri itak prepriča, da ukrepa v vseh še tako važnih stvareh po lastnem prevdanku. Lepa Evica pa ne vzame nobene stvari preveč resno. Zaljubl se v prijatelja svojega brata v mladega zalega Petra Plumek. Med tem sprejme baron pismo od svoje ljubice Aspizije, katere ga opominja na njegove obljube in ga obenem vabi, da pride takoj v Blosson Beach, ker se bode filmala neka velika drama. To pismo je došlo po čudnem naključju v roke nam dobro znanih vagabundov: Pat in Patachona.

Zidarji na plan!

Ob vstopu v novo leto opominja Jugoslovenska Matica v Mariboru zavedne Slovence in Slovenke, ki še niso člani tega vsenarnodnega društva, da se včlanijo in s tem pokažejo, da hočejo po svojih močeh sodelovati pri narodno-obrambnem delu in dejansko podpirati neosvobojene primorske in koroške Slovence. Ob ustanovitvi Jugoslovenske Matice so se mnogi vpisali v društvo, da s tem pokažejo, da so zavedni Jugoslovani ne samo v besedah, ampak tudi v dejanju. Ko pa jih je obiskal inkasanti, so mnogi izmed njih z vsemi mogočimi izgovori odklonili plačilo članarine. — Mnogi so to storili šele letos, ko je novi odbor J. M. pregledal članstvo in jih naprosil, da poravnajo zaostalo članarino. K nekaterim kom se je moral inkasanti podati celo po petkrat, a vedno brez uspeha. Vsak namreč nima poguma izstopiti iz društva, marveč bi bil rad, četudi samo na papirju, član J. M., ker se v svoji notranjosti vendarle zaveda, da ni lepo, ako kot zavezanec Jugoslovani, izstopa iz najpomembnejše narodne organizacije. So pa tudi taki, ki inkasanta osorno zavrnejo in javijo svoj izstop, sklicujoč s ena vse mogoče neutemeljenosti, izmed katerih naj navedemo samo dve: prvič, da je J. M. strankarska organizacija in drugič, da radi odtegljajev za poplavljenec drž. nameščencem ni mogoče za J. M. ničesar prispevati. Kar se tiče prvega argumenta, je treba naglasiti, da so v odboru J. M. v Mariboru istotako kakor v pokr. odboru v Ljubljani zastopane vse slovenske narodne stranke, razen socijalnih demokratov, kateri stojijo na internacionalnem stališču. Vsak član se o nestranskem delu, ki ga vrši J. M., lahko osebno prepriča, samo zanima se naj za delovanje organizacije. Kar se pa tiče

drugega izgovora, se pa vsak le osmeši, ako spravlja J. M. v zvezo z odtegljaji javnim nameščencem, o čemer smo že svoj čas pisali. Res pa je to, da je tudi vsakemu javnemu nameščencu mogoče, prispevati 1 Din mesečno članarine v narodno-obrambne namene. Ako bo zanj tudi J. M. revidirala svoje stališče, kadar bodo nečlani prosili za razna potrdila o njihovi nacionalni zavednosti, se naj temu nihče ne čudi. Kakor pri drugih narodnostih, tako se mora tudi pri nas pričeti s tem, da se označijo za resnično narodne le tisti, ki v resnici tudi vršijo narodno dolžnost.

To smo ob nastopu novega leta smatrali za potrebno povedati, da si J. M. ne bo povzročalo z zavlačevalnim postopanjem napram inkasantu nepotrebnega dela in izdatkov, na drugi strani pa, da se z novim letom prične vestnejše sodelovanje na polju narodnoobrambnega dela. Imejmo vedno pred očmi, da je J. M. tisti faktor, ki čuva nad našimi brati v robstvu; če se le-te odredimo, smo se odrekli tudi Primorju in Koroški. Tega pa ne smemo storiti kljub nešteti težavam, ki smo naleteli na nje v novi svoji domovini, ker je napram veliki ideji nacionalne svobode vse podrejenega pomena. Pričakovati je, da se bo v novem letu poživilo narodno-obrambno delo, da bodo mnogi ki so opustili aktivno delovanje, stopili zopet na plan; drugi pa, da se bodo včlanili, da bomo mogli na prihodnjem običnem zboru pokazati napram lanskemu letu napredek. Zakaj ni dobro niti za državno misel, ako se ohlaja navdušenje za narodno-obrambno delo. Kdor dela za brate v robstvu, ta dela za državo, ta pomaga graditi veliko Jugoslavijo. Zidarji, na plan!

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Petek, 31. decembra ob 15. uri »Trnjulčica«.

Sobota, 1. januarja ob 15. uri »Pepelka«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri »Orlove«. Kuponi.

Nedelja, 2. januarja ob 15. uri »Grofica Marica«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri »Manon«. Znižane cene. Kuponi.

Torek, 4. januarja ob 20. uri »Orlov« ab. B. Kuponi.

Novoletni prazniki v maribor. gledališču. Na novoletna praznika se v prizorita popoldanski predstavi, v soboto prekrasna otroška igra »Pepelka«. V nedeljo pa priljubljena opereta »Grofica Marica«. Pri obeh predstavah veljajo znižane cene. V soboto zvečer se ponovi opereta »Orlov«, ki je zlasti pri prvi reprizi žela mnogo priznanja, smeha in zabave. V nedeljo zvečer pa se da šajno lepa in melodiozna opera »Manon«, ki je doživela pri vseh predstavah splošno odobravanje. Da se omogoči obisk te visoko umetniške predstave čim širšim slojem, veljajo tudi za njo znižane cene.

Popoldanska predstava »Grofica Marica« v Mariboru. Na splošno željo zlasti okoliškega občinstva se v prizori najpopularnejša opereta »Grofica Marica« v nedeljo, dne 2. jan. ob 3. uri popoldne, pri znižanih cenah.

Šah

m Šahovska kup-tekma, ki je začela v drugi polovici decembra in ki se je udeležilo 18 igralcev se radi praznikov nadaljuje v soboto 8. januarja v Vel. kavarni. V kratkem začne v klubu kvalifikacijski turnir doslej še nebreizkušen članov, nakar bodo sledili turnirji v višjih skupinah.

Sokolstvo

o Poziv vsem bratom in sestram! Sokolsko društvo v Mariboru naznanja vsem bratom in sestram, da je preminul brat Jakob Jančar, načelnik skladišča državnih železnic v Mariboru, glavni kolodvor. Pozivamo vse brate in sestre, da se udeležijo pogreba, ki se vrši dne 1. jan. ob pol 16. uri izpred javne bolnice. Udeležba v civilu z znaki obvezna! Odbor.

o Vse članstvo Sokola v Studencih opozarjamo, da je udeležba Silvestrovo prireditve obvezna, ker je to obenem poslovilni večer naših dveh vrlih bratov Kavčiča in Strašnika. — Odbor.

Sokolsko društvo v Mariboru. Zadnja širša odborova seja pred rednim običnim

Advokat

2721

Dr. Avg. Reisman, Maribor

je preselil svojo pisarno
v Slovensko ulico 12/I,
hiša Wögerer, telefon 99

zborom, ki se bo vršil v prvi polovici januarja, je v sredo dne 5. januarja 1927 v Čitalnici v Narodnem domu, vsi odseki naj pripravijo za to sejo letna poročila za občni zbor. Zdravo!

Zaposlovanje domačih inženjerjev

Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov ugotavlja na podlagi zbrane gradiva v konkretnem primeru sledeča dejstva: Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode so v prvi polovici leta 1926 poiskale novega tehničnega ravnatelja. Izbera je padla na Inozemca, zaradi česar je podjetje moralo prositi pri oblastvi za dovoljenje za zaposlitev inozemca. Inspekcija dela je pozvala tudi podpisano Udruženje, da se izjavi o potrebi zaposlitve inozemca. Odgovor se je glasil v odklonilnem smislu, ker se je ugotovila možnost nastavitve domačina na to mesto. Vzglje tej izjavi je pa izpraznjeno mesto obdržal inozemec, ki je nastopil službo že preje. Imenovano podjetje se je nato v oktobru obrnilo v tej zadevi neposredno do podpisane Udruženja s prošnjo, da mu imenuje kandidata domačina za mesto tehničnega ravnatelja ali pa izda potrdilo, da takih nimamo na razpolago. — Odgovor se je glasil v tem smislu, da je podjetje v stanju, da mesto zasede z domačin inženjerjem, ki je že tam nastavljen ter ima potrebno strokovno znanje. Medtem je pa podjetje iz vzroka, ki s strokovno sposobnostjo nima nobene zveze, uvedlo korake za odsvajitev tega domačega inženjerja; predvsem je prejel poziv, da do 10. novembra 1926 predloži odpoved na službo. Vzrok se je našel v prvi vrsti v nasprotju inozemca proti inženjerjem domačinu. Vzglje osebnim intervencijam Udruženja je podjetje vztrajalo na sklepu. Ker po nasvetu Udruženja ni predložil odpovedi, mu je podjetje službo opromptno odpovedalo z 31. decembra 1926. Predmetne ugotovitve suhih dejstev kažejo križevno pot domačih inženjerjev, ki iščejo službe v prlvatnih podjetjih v domovini. — Udruženje jugosloven. inženjerjev in arhitektov, Sekcija Ljubljana.

Iz življenja in sveta

Odgovor Luž. šk. Srbov Nemcem

Nemški parlament je sprejel vladni predlog in odobril velike kredite za germanizacijo narodnih manjšin v Nemčiji. Parlament ni samo odobril vsote, ki jo je predlagala vlada, temveč jo je celo znatno povečal. Radi tega postopka so »Srpske Novine«, glavno glasilo Luž. šk. Srbov, na uvodnem mestu objavile zanimiv članek, ki ga prinašamo v naslednjem:

»Nemški parlament je odobril 2 milijona mark za iztrebljenje Srbstva«.

Nikjer na svetu se narodne manjšine ne zatirajo na tako surov način kakor v Nemčiji. Brez izjeme so Nemci doslej germanizirali Dance, Poljake in Srbe, ki jih je nevihta usode izročila v njihovo oblast. Vendar se zdi, da germanizacija ne uspeva. Tega česar niso mogli storiti s pomočjo šol in z drugimi sredstvi, skušajo sedaj doseči z denarjem. Nemčija, ki ne more plačati niti vojnih dolgov, razsipa milijone mark, za zatiranje narodnih manjšin. Vojne podpore po vojni prizadetim se neprestano reducirajo, toda za zatiranje nemških narodnih manjšin, je sredstev in denarja na razpolago. Minulega tedna je nemški parlament odobril 40 milijonov mark za germanizacijo Poljakov in Dancev. Včeraj pa je socialni demokrat Krozig zahteval, da se delo čita še dva milijona zlatih mark za zatiranje Srbstva. Tudi ta predlog je parlament sprejel. Socialni demokrat pa so si s tem predlogom postavili večni spomenik sramote v svetovni zgodovini. Neprestano povdarjajo, da se morajo in hočejo zavzemati za slabe in male. Odložili pa so krinko in se pokazali kot brutalni zatiralci slabotnih zaslužjenih Srbov. Socialni demokratje niso niti za las boljše od nemških nacionalistov in nemških klerikalcev.

Toda četudi se ves nemški narod dvigne nad nas Srbe, ne bomo prenehali z bojem za naš srpski jezik. Čim močnejši bo pritisk, tem večji bo naš odpor. — Vsak zavezanec Srb mora stopiti v službo samoobrambe naroda. Bog, ki vlada ves svet, nam bo dal moč in vztrajnost. — Sedanje stanje ne bo večno, svoboda nam lahko zasije preje kot pričakujemo!

Komedija »Plusak« na Luž. šk. srbskem odru.

Minulo nedeljo dne 26. decembra je imela Zveza luž. šk. srbskih dišakov v Pančevah kongres. Po kongresu se je vršil zabavni večer na katerem so urizorili komedijo našega književnika P. Petrovića »Plusak«, ki so jo samo v ta namen prevedli na luž. šk. srbski jezik. Prireditve je posetila vsa luž. šk. srpska inteligenca. Naslednjega dne je mladina priredila izlet v Wotrov, kjer se je poklonila duhu največjega luž. šk. srpskega pesnika Čišinskega.

Nobel, iznajditelj dinamita

Noblova nagrada je bila letos podeljena močim, ki imajo največ zaslug za vzpostavitev evropskega miru. Chamberlainu, Briand in Stresemannu. Povodom podelitve omenjene nagrade se je v inozemstvu mnogo pisalo o Alfredu Nobelu ustanovitelju največje nagrade, ki se vsako leto podeljuje javnim delavcem, bodisi kulturnim institucijam. — Ugotovilo se je, da je Nobel prvi iznašel dinamit. Toda Nobel, takrat še skromni švedski kemik, ni imel dovolj sredstev, da bi svoj izum lahko uspešno demonstriral in ga praktično uporabljal. Leta 1861. je prišel v Pariz, z namenom da pridobi finančne kroge za eksperiment. »Imam materijo, je pripovedoval ponosno, s katero bi lahko poglal v zrak ves svet«.

Kljub temu, da so bile njegove izjave pretirane, ni mogel pridobiti francoskih bankirjev za svoje narte. Edino Napoleonu III. se je zdel izum zanimiv in je nakazal Nobelu 100.000 frankov gotovine, da izvrši poizkus. Z denarjem jo je navdušeni Šved odkuril domov in zgradil v Helenborgu pri Stockholmu laboratorij, kjer je neumorno delal in izpopolnjeval peklenke načrte, vendar mu sreč ni bila preveč naklonjena. Vsak dan je bilo slišati v bližini njegovega laboratorija močne eksplozije, ki so stresale stavbe v okolici.

300letnica švedske kraljice Kristine

18. decembra 1626 se je rodila švedska kraljica Christina, hči Gustava Adolfa. L. 1654 se je odrekla prestolu in v Inomstu prestopila v katoliško cerkev.

Neprestano so se iz Noblovega laboratorija valili gosti oblaki dima in slišati je bilo zamolklo grmenje. Someščani so bili v večnem strahu. Bežali so iz hiš in prestrašeni tekali po ulicah. — Kmalu po njegovem povratku iz Pariza, so bili meščani tako vznemirjeni in živčno tako oslabei, da so mnogi bolehal. Oblasti pa so podjetnemu kemiku prepovedale eksperimentiranje na švedskem. Vendar Nobel ni obupal. Kupil je ladjo in si zgradil v njej laboratorij. V skandinavskih fjordih je nadaljeval poizkuse in izpopolnjeval svoj izum.

Toda miru ni imel. Kjerkoli se je usidral s plavajočim laboratorijem, povsod ga je pričakovalo ogorčeno ljudstvo in ga odganjalo od obale kakor zlega duha. Nevarnosti se je izpostavljal predvsem sam in njegovi pomočniki. Vendar vse nevarnosti in nevarnosti niso upognile njegovo voljo niti iznajdljivost duha. V neprestani borbi z večnimi nevarnostmi mu je uspelo, da je s pomočjo bombazevih vlaklen izpopolnil uporabnost dinamita.

Nobel je zapustil po smrti velikansko posestvo. Okrog sto tovarn je izdelovalo zanj dinamit, njegovo premoženje pa se je cenilo na najmanj 30 milijonov švedskih kron.

Verjetno je, da si je Nobel, ki je s svojim izumom povzročil toliko za človeštvo usodnih katastrof, hotel olajšati vest in ustanovil iz lastnega premoženja fond, ki je poleg drugih podelil tudi nagrado za mir.

Tainosti krvi

Leningrajski zdravnik dr. Manojlov, ki je zaslovel radi zanimivih odkritij v krvnih telescih, je ugotovil zopet novo lastnost krvi. Našel je namreč način, kako se lahko določi spol krvnemu sestanku. Manojlov zmeša kri, ki jo preiskuje s svojo reaktivno, radi česar postane kri bodisi brezbarvna, ali pa se ne izpremeni. V prvem slučaju je kri moškega spola v drugem pa ženskega. Na ta način se zamore določiti spol z 98 odstotno gotovostjo. Dr. Manojlovo odkritje omogoča, da se na podlagi pregleda krvi ženske, ki je noseča določi spol otroka; ako daje kri moško reakcijo, bo dete moškega spola, v nasprotnem slučaju pa ženskega. Gotovost je 83 odstotna. Po mišljenju dr. Manojlova je treba najti tkzv. »hormon«, ki je značilen za človeški spol. Nekateri učenjaki spravljajo reakcijo Manojlova v zvezo s posebnimi kemijskimi lastnostmi krvi same, ne na hormoni, ki se nahajajo po Manojlovi teoriji v krvi. Razumljivo je, da je dr. Manojlova »iznajdba« vznemirila ves medicinski svet. Razen tega lahko določi dr. Manojlov tudi raso človeka, ki ga ni videl, samo če dobi njegovo kri.

m Kupite knjige o Koroški! Pisarna Jugoslovenske Matice v Mariboru ima v zalogi knjige »Na Koroško« (cena 16 dinarjev) in »Koliko je Slovencev na Koroškem« (cena 7 Din), ki se dobe vsak dan ob uradnih urah od 17. do 19. ure v Slovenski ulici št. 2., prvo nadstropje.

Gospodarstvo

Razpis kletarskih tečajev

Vsled odredbe ministrstva za kmetijstvo in vode z dne 8. junija 1926 št. 24.439-V se bodo vršili v smislu zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva kletarski tečaji za vinogradnike in viničarje ter njih sinove; nadalje tudi za gostilničarje in njih pomočnike v času od 24. do v številu 27. januarja 1927 in sicer:

1. na drž. loznem in ovočnem nasadu v Pekrah, p. Limbuš pri Mariboru;
2. na drž. loznem in ovočnem nasadu v Kapeli, p. Slatina Radenci.

Delovni program za ta tečaj je: 1. Čiščenje vinskih posod in kleti; 2. dolivanje sodov; 3. pretakanje vina; 4. o raznih načinih, po katerih se vino umetno čisti; 5. o filtri in filtriranju vina; 6. o boleznih vina in o načinih, s katerimi se odvrta in zdravi; 7. natakanje vina v steklenice; 8. kuhanje in prekuhanje žganja in konjaka; 9. posuševanje raznih vrst in tipov zdravil in bolnih vin; 10. merjenje alkohola v vinu z ebullioskopom, kakor kiseline tudi s kislomerom in drugimi pripravami.

Na vsak tečaj se sprejme največ 15 udeležencev. Priglasiti se je ustmeno ali pismeno čimprej, najkasneje pa do 15. januarja 1927 pri dotičnem nasadu, nakar bo vsak priglasenec obveščen jeli je sprejet ali ne.

Kmečki (vinogradniški) in viničarski fantje, kakor tudi viničarji, ki se udeležijo tečaja, dobe na nasadu prosto prenočišče in dnevno 10 Din, kot prispevek za prehrano. — Veliki župan: Dr. Pirkmajer s. r.

Celjska posojilnica d. d. v Celju

otvori s 1. januarjem 1927 svojo podružnico v Mariboru, Aleksandrova cesta 11, to je v dosedanjih prostorih Slavenske banke. Pred 46 leti je bila ustanovljena v Celju zadruha Posojilnica v Celju, ki se je razvila stopnjoma — brez skokov — v soliden zavod, tako da mu je postala njegova združna oblika pretesna. Za uspešno daljnje udejstvovanje je bila potrebna zavodu pravica za trgovanje z devizami in valutami. Številni njeni komitenti izvozniki in uvozniki so morali prej, dasi so vodili svoj račun s Celjsko posojilnico, kriti svoje potrebe v devizah potem drugega zavoda, kar je zelo oteževalo poslovanje in je bilo pogostoma v škodo zavoda. Nato je dobila Celjska posojilnica koncesijo za trgovanje z devizami in valutami. S spremembo oblike zavoda iz zadruge v delniško družbo, pa ni spremenila duha in njenega namena. Kakor od nekdaj je svojim sredstvom razmeroma pospeševala vse važne panoge gospodarstva in dasi opravlja vse bančne posle, se principi-ječno ne spušča v kakršnekoli špekulacije. Kako veliko zaupanje vživa Celjska posojilnica, govori najbolj dejstvo, da je prihod hranilnih vlog v zavod tolik, da ne more dovolj velikih množin denarja plasirati v dosedanjem delokrogu po svojih načelih previdnosti ter se je ravno vsled tega odločila, da otvori podružnico v Mariboru.

Vinski sejem in razstava v Ljutomeru

Krizi našega vinogradništva skušajo razne gospodarske korporacije od pomoči s tem, da prirejajo vinske sejme in razstave. Tako so se vršili vinski sejm in razstava na večih krajih in to z boljšim ali slabšim uspehom. V Ljutomeru, središču slovenskega vinarstva se je pred kratkim sestavil odbor iz zastopnikov gospodarskih organizacij in občine, da pripravi vse za vinski sejem in razstavo v Ljutomeru. Ljutomerski vinogradniki in vinogradski veleposrestitelji so si edina v tem, da treba po vzoru vinskih sejmov na raznih krajih začeti z delom tudi v Ljutomeru, ki je po slovesu svojih vin najprimernejši kraj, kjer naj vinski trgovec in gostilničar spoznata dobrote Ljutomerske kaplice. Zato so se odločili, da priredijo vinski sejem in razstavo v četrtak, dne 3. marca 1927, ko bo vino letnika 1926 po prvem pretakanju že čisto. Že zdaj opozarjamo zainteresirane na ta dan. Podrobnosti še sledijo.

Sejem za kože divjih živali

Uprava ljubljanskega velesejma deluje vzajemno z Slovensko lovsko združenje v Ljubljani že četrto leto za izboljšanje organizacije prodaje divjih živali v naši državi, zlasti v Sloveniji. Divja koža je narodno bogastvo, ki se do danes še ne upošteva dovolj. Pri prodaji naših divjih posameznikov smetano po večini inozemski prekupčevalci, ki ne plačujejo polnih cen in oškodujejo s tem posameznika kot državo.

Lansko leto smo pričeli uvajati organizirano prodajo divjih živali dražbenim putem. Skromni so bili početki, no upamo, da se ta važna panoga našega gospodarstva ugodno razvije. Zato pa je potreben skupen nastop vseh prodajalcev divjih živali, da se zamoremo izkazati napram inozemskemu kupcu z čim večjo kvantiteto in se mu s tem izplača pot.

V letu 1927 se priredi dne 24. januarja, torej na prvi ponedeljek po Sv. Neži tradicionalni detajlni sejem, na katerem se bo v detajlu prodajalo in kupovalo, glavni pomen pa leži v tem, da bo velesejem tega dne kot zadnji termin kože sprejemal v svojo organizirano, en teden pozneje vršče se prodaje dražbenim putem. V Vašem interesu je, da vpošljete kože že poprej, da se jih zamore pravočasno in pravilno sortirati ter s tem najboljše ščititi Vaše koristi.

Navodila za pripremo kože divjačine

Za dobro kakovost kože je posebno važno, da se divjačini, čim je poginila, nemudoma odere koža, kajti že po nekaj urah začneja proces gnitja. Temu je predvsem podvrženo lasišče in posledica je, da se dlaka več dobro ne drži usnja ter izpada. Kako se vrši odiranje kože, je več ali manj že splošno znano. Na zadnjih nogah se koža prereže in povleče živali preko glave. Posebno pa je treba paziti, da se repna kost do skrajnega konca izloči in enako tudi nožne kosti do krempljev. Pri sušenju je posebno važno, da se prepreči vsako delanje gub; zrak mora imeti povsod neoviran dostop. Koža se suši najprej z usnjem na ven in to na zraku; izključeno je vsako hitro sušenje pri peči. Vsled premočne toplote bi se namreč stopila v koži vsebovana maščoba in zato bi usnje v poznejši predelavi razpadalo. Ozki pas usnja, ki ostane po izločitvi repne kosti, je najbolje če se izpolni s kosom papirja, ravnotako šapo, ako jih nečemo napeti z lesenimi klini. Kadar je koža napol suha, jo obrnemo z dlako na ven. Z obrnitvijo se pa ne sme predolgo čakati, sicer postane koža presuha in se le težko da še obrniti. Kože se suše ali na nalašč zato vrezanih deskah, ali s pomočjo posebnih napenjačev za kože.

Ameriški kapital za železno industrijo v Bolgariji

Skupina ameriških kapitalistov je predlagala bolgarskemu ministru za trgovino in industrijo, da bi se v Bolgariji organizirala domača železna industrija. Ameriška skupina bi v to svrhu investirala dva milijona dolarjev. V predlogu navaja, da bi se z omenjenim kapitalom zgradilo visoke peči, ki bi topile domače železne rude. Za razgrevanje pa bi se uporabljali izključno domači koks. Doslej je Bolgarska uvažala letno krog 30 milijonov ali litega železa v vrednosti 400 milijonov levov.

Družba bi imela značaj tehniške družbe. 25% delnic bi se poklonilo državi, ki bi se morala obvezati, da bo 20 let obrestovala 2 milijona investiranega kapitala po 1%. Morala bi tudi novo industrijo zaščititi s carinami in onemogočiti inozemsko konkurenco. Sofijski list »Zora« poroča, da zahtevajo ameriški kapitalisti monopoliziranje bolgarske železne industrije t.j. da se jim dovoli eksploatacija železne rude v vseh bolgarskih rudokopih. Bolgarski listi se npirajo zadnji zahtevi, dočim se jim zde ostali pogoji sprejemljivi.

Ako bi bolgarska vlada sprejela predloge in bi se načrt izvedel, bi se morala dvigniti tudi eksploatacija premoga v premogovnikih pri Trevnu in Slivnu, kjer je l. 1923 celokupna produkcija zna-

Louis Franck

Predsednik belgijske Narodne banke je prispel v Berlin, v svrhu pogajanj s predsednikom Reichsbanke dr. Schachtom. Levo: belgijski poslanik v Berlinu Everst, desno: Louis Franck.

šala samo 60.000 ton, kar ne zadostuje niti za sedanjo potrebo dežele.

Podjetje, ki bi se v kratkem zgradilo, bi po dosedanjih kalkulacijah dajalo letno 100 milijonov levov čistega dobička, kar bi znatno utrdilo levu kurz in pripomoglo številnemu prebivalstvu do službe. Trgovinsko ministstvo je ameriški skupini odgovorilo, da bo predloge pazno pretehtalo in se v najkrajšem

Za povzdigo lovstva v mariborski oblasti

Slovensko lovsko društvo — glavna podružnica Maribor — je v zadnjih dneh razposlala 34 lastnikom ozir. zakupnikom nižinskih lovišč (v poštevi prihaja predvsem dravsko polje) sledeče pismo:

Vaše blagorodje!

Znano je dejstvo, da je vojna in prva povojna doba porazno vplivala na naša lovišča in da se komaj sedaj občuti rahlo izboljšanje, ozir. okrepitev stalaža vseh vrst naših lovskih živali. Fazanji zarod si je sicer tudi nekoliko opomogel, ne dosega pa še od daleč predvojnega stanja.

Dolžnost vseh pravih lovec je, zakupnikov in lastnikov samostojnih lovišč, da ukrenejo vse, kar bi jim najizdatneje in najhitreje pripomoglo, da se ta naša najplemenitejša perutnina v dovoljni meri razmnoži. Nova zakupodaja se bliža in z njo za divjad žalostno dejstvo, da premnogi lovci v svojih loviščih v zadnjem letu zakupa skrajno neracionalno gospodarijo, s čemer povzročajo, neizmerno škodo lovstvu sploh in posebej še lastnici občin, ki za opustošeno lovišče ne more doseči tiste zakupnine, ki bi jo sicer dosegla za negovano. Tako ravnanje onemogoča vsak napredek.

Radi tega je podpisana glavna podružnica v svoji seji dne 2. decembra t. l. napravila sledeči sklep:

V vseh onih loviščih Mariborske oblasti, v katerih se morejo po terenskih razmerah gojiti fazani, se zabrani odstrel fazanov do 31. dec. 1928.

V prigibu Vam pošljemo obvezo, ki jo blagovolite lastnoročno podpisati in nam jo vpsolati do konca tekočega meseca.

Vsebinska obveza se sporoči Velikemu županu Mariborske oblasti s prošnjo, da se od zakupnika, ozir. lastnika samostojnega lovišča podpisana obveza zabeleži v lovskem katastru in se o tem obvestijo vsi srezki poelavarji, ki naj pri prihodnji zakupodaji lovišč z ozirom na lovskopravično ravnanje upoštevajo v okviru obstoječih zakonov dosedanje zakupnike.

Podruž. Slov. lov. društva v Mariboru. Prim. dr. Hugon Robič, l. r. tč. načelnik. A. Schupp, l. r. tč. tajnik.

Obveza se glasi:

Podpisani lovski zakupnik lovišča ... se z lastnoročnim podpisom zavezuje:

1. da bom za dobo 2. (dveh) let, t. j. do 31. decembra 1928. popolnoma ščitil fazanke (samice) i tudi ne bom dovolil, da bi jih streljal kak lovec-gost;

2. da bom v zimskem času skrbel za zadostno prehrano svojega fazančjega zaroda.

V dne . . . decembra 1926.

Lastnoročni podpis:

Pričakujemo, da bodo lastniki, kakor tudi zakupniki lovišč storili svojo dolžnost, da dokažejo, da so prevzeli lovskošportnega duha in da se ne bavi-jo z lovom iz dobičkaželjnosti. Glavna podružnica je brez dvoma ubrala pravo pot, da dvigne lovstvo v Mariborski oblasti, ki lahko postane važna panoga narodnega gospodarstva.

Sport

: Napadanje na vratarje. Francoski nogometni savez je nedavno sklenil, da se prepove napadati vratarje. Res je, da je francoska sportna zveza uvedla s tem sistem centralnih držav, v katerih je napadanje na vratarja že dolgo vrsto let prepovedano, vendar je to v nasprotju z mednarodnimi nogometnimi pravili, ki pravijo: »Napadati vratarja je dovoljeno, kadar ima žogo. Napad na ne sme biti surov ali izvajan z nogo. Na Angležkem je dovoljen napad na vratarja, vendar procent blesiranih vseeno ni večji kot v centralnih državah, kjer napadanje na vratarja ni dovoljeno. Seveda se ne smejo kršiti pravila z grobostjo, ki jo mora sodnik vsakokrat strogo kaznovati. Jako umestna za naše vratarje je opazka, da greše šestokrat vratarji napram samemu sebi, kadar snemajo napadalcu žogo z noge, ne da bi pri tem pazili in se zavedali v kakšno nevarnost se podajajo. Na podoben način se je pripetil tragičen slučaj s Tuškom v Beogradu, ki je poškodbam zadobljenim pri neki drzni robinzonadi podlegel. Kričanje »faul« in »fui« bi moralo v nekaterih slučajih veljati goalmanu, z nepremišljenimi obrambnimi metodami izsiljuje surove momente, ki jih nogometna pravila tudi zabranjujejo.

: Kitajci znajo nogomet! Angleška posadka v Šanghaju je pred kratkim odigrala nogometno tekmo z kitajsko enajstorico ter bila nepričakovano poražena z katastrofalnim sešrom 0:18(!) vkljub dobri postavi in igri angleških mornarjev. Kitajci se odlikujejo baže po veliki hitrosti v igri ter izbornim ravnanjem z žogo. Če se bo Kitajska udeležila olimpijade v Amsterdamu, lahko preseneči na enak način, kot Uruguay v Parizu.

: Svetovni prvak v tenisu zopet Karel Koželuh. V velikem Lawn tennis turnirju v Cannesu, za svetovno prvenstvo profesionalcev si je v drugič priboril ponosni naslov svetovnega prvaka. Čehoslovak Koželuh, četudi so Angleži računali s svojimi A. Burkejem, Nemci pa z Natchom (rodnom Poljak), Čehi pa le na tihem s Kožuluhom. Koželuh je porazil Najuha s 6:1, 3:6, 6:1 in 9:7 končno pa v finalu še Burkeja z 3:6, 6:1, 6:2 in 6:0. Tekmovanje so se udeležili najodličnejši svetovni profesionalni Lawn tennis igralci. Koželuh je torej s ponovno zmago docela opravičil svojo pozicijo in slavo. Nastopali so med drugimi: Angleži A in E. Burke ter Ramdoli, Španca Rlaa in Negro, Nemec Erbe, Italjan Guj-dici, Francoz Ramillon, Poljak Najuch (ki pa živi stalno v Berlinu) in Čeh Karel Koželuh.

Sprememba voznega reda

autobus-prometa na progah Maribor-Dravograd in Maribor - Celje.

Pred dnevi objavljeni vozni red na vedenih prog se spremeni in sicer:

Proga Maribor-Dravograd ob delavnikih

Odhod iz Dravograda ob 6.30 uri
Prihod v Maribor ob 9.00 uri
Odhod iz Maribora ob 15.30 uri
Prihod v Dravograd ob 17.30 uri

V sobotah in dnevih pred prazniki:

Odhod iz Dravograda ob 6.30 uri
Prihod v Maribor ob 9.00 uri
Odhod iz Maribora 13.00 uri
Prihod v Dravograd ob 15.30 uri
Odhod iz Dravograda ob 16.00 uri
Prihod v Maribor ob 18.30 uri

Ob nedeljah in praznikih:

Odhod iz Maribora ob 7.00 uri
Prihod v Dravograd ob 9.30 uri
Odhod iz Dravograda ob 16.00 uri
Prihod v Maribor ob 18.30 uri
Odhod iz Maribora ob 19.30 uri
Prihod v Dravograd ob 22.00 uri

Proga Maribor - Celje:

Ob delavnikih in praznikih:

Odhod iz Maribora ob 7.00 uri
Prihod v Celje ob 9.30 uri
Odhod iz Celja ob 16.00 uri
Prihod v Maribor ob 18.30 uri

Srečna voščila za Novo leto 1927

vsem trgovinskim prijateljem, strankam,
gostom, znancem in prijateljem žele

Glas in reklamni zavod Vinko Kovačič, Maribor, Slomškova trg 16.

Prva slovenska mlekarina Jenkova ulica 6 Maribor	JULIUS MEINL UVOZ KAVE GOSPOSKA UL. 7 MARIBOR		Dragotin Roglič Koroška cesta 19 Maribor
M. Renčelj trgovina z mešanim blagom Pobrežje št. 21 Maribor	Grajski kino Grajska ulica 2 Maribor	Medič & Zankl tovarna olja, lakov in barv, družba z o. z., podružnica Maribor Gospodarska ulica	Pugel & Roßmann veletrgovina z vinom Trg svobode 3 Maribor
Betka Lešnik trgovina z dežniki in palicami Gospodarska ulica 14 Maribor	Anica Traun Grajski trg 1 Maribor	Karl Robaus luksus pekarna in tovarna suhorja Koroška cesta 24 Maribor	Franc Cverlin krojaštvo po meri za gospode in kon- fekcijska trgovina Maribor, Aleksandrova cesta 28, od 1. marca 1927 dalje Gospodarska ulica 32.
Dragotin Čutičeva vdova puškarna Slovenska ulica 18 Maribor	Anton Tavčar tovarna mesnatih izdelkov Trgovina: Jurčičeva 5 Krčevina 161	Albin Kosec trgovina mešanega blaga Državna cesta 24 Maribor	Josip Gorič starinar Tržaška cesta 8 Maribor
Josip Höfer trgovina z muzikalijami in godbenimi instrumenti Ulica 10. oktobra 2 Maribor	Josip Šinigoj delikatesna trgovina Aleksandrova cesta 18 Maribor	Feliks Skrabl manufakturna trgovina Gospodarska ulica 11 Maribor	Karol Preis zaloga pohištva in preprog Gospodarska ulica 20 Maribor
Josip Čebokli parna pekarna Glavni trg 9 Maribor	Srečko Pihlar manufaktura Gospodarska ulica 5 Maribor	Pavel Heriško lončar in pečar Tattenbachova ulica 6 Maribor	Jakob Lah modna in galanterijska trgovina Glavni trg 2 Maribor
Martinez & Strauss galanterija, drobno in pleteno blago na drobno — na debelo Gospodarska ulica 2 Maribor	Alois Gnišek manufakturna trgovina Glavni trg 6 Maribor	Alojz in Alojzija Käfer kavarna »Rotovž« Rotovžki trg 5 Maribor	»Vardar« delniška zavarovalna družba, inšpektorat Maribor Aleksandrova cesta 8, 2. nadst. (pri franciškanski cerkvi)
Franjo Lah manufakturna trgovina Vetrinjska ulica 13 Maribor	Josip Karničnik modna in manufakturna trgovina Slovenska ulica 10 Maribor	Ivan Vrhovnik delikatesna trgovina in bufet Aleksandrova cesta 31 Maribor	E. Gaspari trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki Aleksandrova cesta 19 Maribor Telefon interurb. 231
Anton Golež prodajalec srečk Državne razredne lo- terije Maribor, Aleksandrova cesta 42 (pri glavnem kolodvoru)	Fr. Bernhardov sin: Imeljatelj Gu- stav Bernhard trgovina s steklom in porcelanom Aleksandrova cesta 17 Maribor	Vilko Horne veletrgovina s specijalnim kolonijalnim blagom na debelo Gospodarska ulica 38—41 Maribor Telefon inter. 4—45	Ivan Kras klobučarna Aleksandrova cesta 32 Maribor
Adolf Bernhard prva mariborska mlekarina Aleksandrova cesta 51 Maribor	Katica Kotnik kavarna »Bristol« Vetrinjska ulica 17 Maribor	Franc Brojan gostilna »Pri treh ribnikih« Krčevina pri Mariboru	Franc Schober magdalenska parna pekarna Kralja Petra trg Maribor
Jagodič & Sajko mlzarstvo, tapetništvo in zaloga pohištva Rotovžki trg 3 Maribor	Kavarna »Park« edino zabavišče v sredini mariborskega mestnega parka Maribor	Anton Auer klobučarna Vetrinjska ulica 14 Maribor	Josip Mistei pekarna Koroška cesta 21 Maribor
Zlata Brišnik trgovina s papirjem in galanterijo, knji- garna Maribor, Slovenska ulica 11, Gospodarska ulica 34	Fotoateljé Vladimir Vlašič Gospodarska ulica 23 Maribor	Paula Jančar hotel »Pri zamorcu« Gospodarska ulica 30 Maribor	»Valenciennes« atelje za perilo Gospodarska ulica 34 Maribor
Trgovina A. Požarja v Rušah in Lobnici ter pražarna kave bratov Požar Gospodarska ulica 3 Maribor Telefon 304	J. Pelikan slaščičar Gospodarska ulica 25 Maribor	F. Binder zlatar in graver Orožnova ulica 6 Maribor	Franjo Starčič Vetrinjska ulica 15 Maribor

Srečna voščila za Novo leto 1927

vsem trgovinskim prijateljem, strankam,
gostom, znancem in prijateljem žele

Oglasni in reklamni zavod Vinko Kovačič, Maribor, Slomškov trg 16.

Produktivna zadruga krojačev Ruška cesta 5 Maribor	Marija Vigec gostilna »Pri soli« Koroška cesta 22 Maribor	Pavel Lupret higijenična brivnica, striženje bubikopf in onduliranje Maribor, Kralja Petra trg (palača Po- kojninskega zavoda)	Miho Vahtar atelje za umetno knjigoveštvo, izdelova- nje okvirjev in trgovina papirja Gosposka ulica 24 in 37 Maribor
Marko Rosner manufakturna trgovina na debelo Slovenska ulica 13 Maribor	Anton Paš modna trgovina Slovenska ulica 4 Maribor	Josio Sulič čevlarski mojster, trgovina s čevlji Aleksandrova cesta 30 Maribor	Anton Bräuer trgovina z delikatesami in bufet Aleksandrova cesta 17 Maribor
Rado Meznarič Glavni trg 21 Maribor	Alojzij Gnušek manufaktura Glavni trg 6 Maribor	Josip Waidacher trgovina čevljev in izdelovanje gamaš Slovenska ulica 6 Maribor	L. Ornik specijalna trgovina dežnih plaščev Koroška cesta 9 Maribor
Aloiz Rečnik koncesionirano električno podjetje Pobrežka cesta 6 Maribor	Karl Robaus lukus. pekarna in tovarna suhorja Koroška cesta 24 Maribor	Albert Vicel trgovina mešanega blaga, steklene, por- celanaste, majolične in emajlne posode Glavni trg 5 Maribor	Mirko in Micka Sernc Ruška koča Sv. Areh na Pohorju
Aug. Žlahtič trgovina z mineralnimi olji Slovenska ul. 2. Tel. 66. Maribor.	Mariborska tiskarna Centrala: Jurčičeva ulica 4 Podružnica: Strossmayerjeva ulica 5		Ivan Tegač prva specijalna popravilnica in trgo- vina s pisalnimi stroji Vetrinjska ulica 30. Tel. 434. Maribor.
Adolf in Marija Koss trgovina s južnim sadjem Glavni trg Maribor			Ivan Sluga veletrgovina s surovinami in prevoz to- vora Tržaška cesta 5 Maribor
Divjak & Gustinčič mehanična delavnica, Tattenbachova ul. 14 Glavni trg 17 Maribor			Balon Franc gostilničar Pobrežje pri Mariboru
Franc Filipič mesar Jurčičeva ulica Maribor	Franc Zemljič hotel in restavracija »Pri črnem orlu« Maribor	Andrej in Fani Halbwidl hotel in restavracija »Stara pivarna« Jurčičeva ulica 7 Maribor	Alojz in Marija Nekrep gostilna in restavracija »Zlati konj« Vetrinjska ulica Maribor
Maks Durič & Co. tvornica perila Maribor	Gjuro Valjak Maribor	Lina Küttner atelier »Baby« Vojašniški trg 3 Maribor	F. Sorko nasl. Alojz Ploj trgovina s specerijskim blagom in dežel- nimi pridelki Vodnikov trg 1 Maribor
Ivan Klančnik steklar Slovenska ulica 15 Maribor	I. mariborska delavska pekarna in nje podružnice Maribor	V. Weixl veletrgovina Maribor	Lojze Strehar kavarna »Central« Maribor
Marko Rosner manufaktura na debelo Slovenska ulica 13 Maribor	Vleko v. Gjurič higijenična brivnica Jurčičeva ulica Maribor	Hinko Kosič restavracija »Vetrinjski dvor« Maribor	Kavarna »Jadran«. — »Jadranska klet«. Lastnik: Josip Šerec. Maribor

Srečno novo leto 1927

Velika kavarna
Klub Palais de Danse

2724

SALAMA

prvovrstna,
novo popolnoma sveže blago se

DOBIVA POVSOD

Prva hrvatska tvornica sa-
lame, sušena mesa i masti

M. Gavrilović-a sinovi d. d.
Petrinja.

Glavno zastopstvo: Franc Rainer,
Maribor, Koroška cesta 17.

2382

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D. V LJUBLJANI

prodaja premog iz

SLOVENSKIM PREMODOVNIKOV

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za in-
dustrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOC IN KOKS

vse vrste in vsakega izvora ter pri čem českoslo-
vaški in angleški koks za litarne in domačo uporabo,
kovaški premog, črni premog in briki

Naslov

159

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG
D. D. V LJUBLJANI
Miklošičeva cesta 15/L

Veselo in srečno novo leto!

želi

I. Hutter, Maribor
manufaktura na debelo.

2720

Telefon št. 418

Br. 10.888/1-1926.

Dražba lova.

Lovska pravica krajevne občine Župetinci se
odda potom javne dražbe do 31. marca 1930 v zakup.
Dražba se vrši dne 21. februarja 1927 ob 10. uri pri
sreskem poglavarstvu v Mariboru, levi breg, soba št. 1 pr.
Sreski poglavar v Mariboru, levi breg,
dne 27. decembra 1926.

2727

Dr. Ipavic, s. r.

Računajte koliko prištedite

ako kupujete blago za obleke, perilo, izgotovljeno perilo
in obleke, preproge, odeje, posteljno perje itd. pri tvrdki

J. N. Šoštarič, Maribor, Aleksandrova cesta 13

kjer je sedaj

cena vsemu blagu skoro za polovico znižana.

Belo platno sedaj meter samo	Din 8.—, 9.—, 10.—
Rujavo " " "	6.—, 7.—, 8.—
Plavnina " " "	10.—, 11.—, 12.—
Hlačevina " " "	25.—, 30.—, 40.—
Sukno " " "	50.—, 60.—, 70.—
Spodnje hlače Din 22.—	Srajce Din 34.—, 40.—
Nogavice Din 8.—, 9.—, 10.—	
Obleke za fante	Din 120.—, 140.—
Obleke za moške	400.—, 500.— itd.

1004

RESTAVRACIJA „TSCHELIGI“

Glavni trg 10

Soboto, dne 1. januarja 1927 ob 6. uri zvečer
kakor vsako soboto

VEČERNI KONCERT

W. Zaklan, restavraterka.

2701

Silvestrov večer

se priredi v vseh prostorih
GRAJSKE KLETI
ples, prosta zabava, igra pr-
vovrsten orkester. — Za obli-
no udeležbo, se priporoča
Josip Majdič, restavrater

2707

Franjo Majer

manufakturna trgovina

Glavni trg 9

2714

Naznanilo.

Dovo jujem si p. n. občinstvu naznaniti, da svo-
jo v najboljšem glasu stoječo kavarino in restavracijo

„Promenada“

v Tomšičevem drevoredu

prevzamem s 1. januarjem 1927 v lastno režijo in do
dne 6. januarja otvorim obrat.

Potrudi se bodem, da nudim svojim cenjenim
gostom pri najnižjih cenah najboljšo v jedi in pijači.
Prosim za mnogobrojni obisk, ter se priporočam p. n.
občinstvu.

S spoštovanjem

2690

Alojz Lešnik

Snežne čevlje

in galoše popravlja

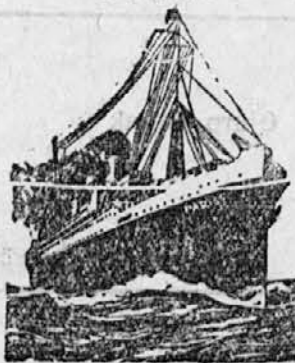
F. Govedič,

Frankopanova ulica št. 10.

2721

Francoska linija, Cie. Gie. Transatlantique Havre-Newyork

Samo 6 dni čez morje — Dobra hrana in pijača brezplačno

Cie Chargeurs Réunis, Sud atlantique,
TRANSPORTS—MARITIMES

za pomorske vožnje v južno Ameriko,
Avstralijo, Argentinijo in Kanado.

Tozadevna pojasnila in vozne listke daje zastopnik

Ivan Kraker v Ljubljani

Kolodvorska ulica šte. 35. 371

Čast mi je cenj. damam iz Maribora in okolice naznaniti, da bodem mo
pred enim letom v najem dani

Damski frizerski salon

v Gosposki ulici šte. 11, s 1. januarjem 1927 zopet sama naprej vodila.

Ker so cenj. damam znana že moja staro renovirana specialna dela v
friziranju, onduliranju, barvanju las z heno in pigmentnim, masaža obraza s ki-
slinsko zamoto itd. itd. se cenj. damam najtopleje priporočam.

Z velespoštovanjem

2716

Mici Škrabl.

Povečana posredova-

nica Marston za nakup,
prodajo, izmenjavo, najem izročitev po-
sestev, go-tin mlinov, trgo-
vin v prostih nad Mestno
lekarno, Glavni trg, vhod Le-
karniška ulica 2. 2706

2702

POZOR! Čevlji ročno delo!
Moški v čki, boks 220 Din;
moški nizki boks 80 Din;
ženski visoki boks 230 Din;
ženski nizki, vsake vrste 160
Din; delavski čevlji 180 Din.
FRANC NEUBAUER, čevljar
Maribor, gorja Gospoka 33

Po nizki ceni se prodaja

dvostanovanjska, nova, davka
prosta hiša s takojšnjo v-
selitvijo v go-podarskim poslo-
pjem in z dvema vrtoma, na zelo
lepem kraju oddaljenem 1/4
ure od mesta Maribor kakor
tudi enostanovanjska pre-
novljena davka prosta hiša z
drvarnico in vrtom s takoj-
šnjo vselitvijo. v sredini me-
sta Maribor. Vprašati v upravi
„Tabora“. 2699

Poučuje glasovir

koncervatoristka po hitri us-
pešni metodi. Cene nizke. Na-
slov: Slomškov trg 3/II. 2719

Mebilirana soba

z elektr. razsvetljavo se odda.
Aleksandrova cesta 57, prtl. 2715

Patria Cognac Medicinal Palace-Creme-likerja

čisti vinski destilat — najbolj priporočljiv!

Zdravo!

Zdravo!

Bog daj srečno novo leto!

Vsem velecenjenim obiskovalcem
moje svetovno-znane brivnice želi

Pirc, Gregorčičeva ulica št. 11. 2723

HOTEL PRI „ZAMORCU“

Silvestrov večer

Pojedina pečen h prašičev

gansov, srt in zajcev. Prvovrsten Ljutomerčan kakor tudi Pločer
in Schlicher vina. — Za obilen obisk se priporoča

Paula Jančar